

[Riishøj]

blevet forvaltet meget forskelligt igennem historien. I 1950'erne var Sovjetunionen dog involveret i planer om en neutralisering af Tyskland. Man trak sig tilbage fra Porkkala, og man trak sig tilbage fra Østrig. Samtidig har man i andre situationer som Ungarn i 1956, Berlin 1961, Czekoslovakiet 1968 og senest i Polen handlet usædvanlig hårdt, brutalt og militaristisk, men hver gang er det sket inden for den del af Europa, som Vesten har medansvar for kom til Sovjetunionen. Under alle omstændigheder skal det slås fast, at vi fremmer den militaristiske linje i Sovjetunionen gennem en oprustning som den, vi er vidner til nu. Vi opnår i hvert fald ikke mere demokrati og mere sikkerhed i Europa ved at gå den vej, som et mindretal her i folketinget og et mindretal af Europas befolkning anbefaler.

Vi ved, at Sovjetunionen har stærkt voksende økonomiske tab i forbindelse med de østeuropæiske lande. Den økonomiske krise i Østeuropa rammer Sovjetunionen meget hårdt. Hertil kommer udgifterne ved de store tropestyrker, Sovjetunionen har i Østeuropa, og hertil kommer endelig den voksende demokratiske opposition i de østeuropæiske lande, som vi fra SFs side støtter aktivt. Det kan godt være, at Sovjetunionen i en anden sikkerhedspolitisk situation – uden den oprustningsbølge, vi har nu – kunne tænke i andre baner. Det vil jeg i hvert fald ikke udelukke, men den mulighed udelukker man øjensynlig fra borgerligt hold.

Der er hårdt brug for andre måder at tænke på sikkerhed i Europa på end den, vi kender i dag. Venstrefløjspartierne og fredsbevægelserne i øvrigt har et stort ansvar for, at vi får gang i en debat om andre veje til europæisk sikkerhed, andre veje end dem, koldkrigerne står for i Øst og Vest, de veje, som med sikkerhed på et tidspunkt fører til atomkrig i Europa, hvis vi ikke siger stop.

Det er SFs opgave på det stærkeste at fremme den tendens og den debat, så vi får en anden type sikkerhedspolitik i Danmark, og vi skal i hvert fald ikke beklage, hvis socialdemokratiet vil deltage – også i regering – i den debat om at finde nye veje til sikkerhed.

Emmert Andersen (CD):

Hr. Lasse Budtz sagde i sit indlæg, at forudsætningerne for dobbeltbeslutningen i dag

var totalt ændret i forhold til dengang, den blev truffet. Jeg vil gerne kigge lidt på dette udsagn, og det kan jeg bedst gøre ved med formandens tilladelse at give nogle citater hen ad vejen, som måske ikke lige netop underbygger denne påstand.

Det første citat er af daværende forsvarsminister hr. Søgaard, som i en forespørgsel den 17. maj 1979 (Folketingstidende 1978-79, sp. 11068) sagde:

»Især forbedringerne af de sovjetiske mellemdistanceraketter, som fra Sovjetunionen kan dække ethvert mål i Vesteuropa, må nødvendigvis vække vores bekymring. NATO har i dag simpelt hen ikke noget passende modvåben imod dette. Vi kunne derved komme i den situation at måtte eskalere en konflikt til et sådant omfang, at der ville være en risiko for, at tærsklen for anvendelsen af strategiske atomvåben ville blive sænket.«

I en pressemeddelelse den 20. november 1979 hedder det, at statsministeren i et brev til præsident Bresjnev pegede på, at NATOs overvejelser om at modernisere TNF har udgangspunkt i det stærke indtryk, efterretningerne om Sovjetunionens omfattende modernisering af sine styrker har fremkaldt, og han tilføjede, at intet medlem af NATO ønsker at ændre alliancens defensive karakter.

Den 27. november 1979, altså inden dobbeltbeslutningen blev vedtaget, sagde hr. Kjeld Olesen, daværende udenrigsminister (Folketingstidende 1979-80, 2. samling, sp. 932):

»Der ligger i denne tidsramme for forhandlingerne en meget stærk tilskyndelse til at demonstrere en ægte forhandlingsvilje. Uden en sådan tilskyndelse ville Østsiden efter denne opfattelse blot uhindret fortsætte udbygningen og moderniseringen af sit TNF-potentiel med 50 SS-20 pr. år, medens Vestsiden ensidigt og uden at have opnået nogen indrømmelser herfor ville have pålagt sig selv ikke at foretage nogen modernisering under forhandlingerne.«

Den 25. januar 1980, altså efter dobbeltbeslutningen er vedtaget, sagde udenrigsminister Kjeld Olesen til den udenlandske presseforenings møde:

»Der skal ikke være tvivl om den grundlæggende orientering i dansk udenrigspolitik og ej heller om, at Danmark ikke vil falde som offer for den kampagne, som fra østlig side føres i disse uger for at drive en kile ind